



Bruxelles, den 13. september 2023
(OR. en)

12714/23

Interinstitutionel sag:
2022/0392(COD)
2022/0391(COD)

PI 133
COMPET 840
MI 718
IND 450
IA 213
CODEC 1543

NOTE

fra:	De Faste Repræsentanters Komité (1. afdeling)
til:	Rådet
Tidl. dok. nr.:	12183/23 + ADD 1 + ADD 2
Komm. dok. nr.:	15400/22 + ADD 1-5, 15390/22 + ADD 1-5
Vedr.:	Gennemgang af EU-lovgivningen om designbeskyttelse: (a) Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om retlig beskyttelse af mønstre (omarbejdning) (b) Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 om EF-design og om ophævelse af Kommissionens forordning (EF) nr. 2246/2002 – Generel indstilling

I. INDLEDNING

1. Den 10. november 2020 vedtog Rådet konklusioner om *politik for intellektuel ejendomsret og revision af systemet for industrielt design i Unionen*, hvori Kommissionen blev opfordret til at forelægge forslag for at "modernisere EU's systemer for designbeskyttelse og for at gøre designbeskyttelse mere attraktiv for individuelle designere og virksomheder, navnlig for SMV'er"¹. Denne opfordring blev gentaget af Europa-Parlamentet i dets beslutning af 11. november 2021².

¹ Dok. 12750/20, s. 8.

² 2021/2007/INI.

2. Industrielle designrettigheder beskytter et produkts udseende. Den visuelle tiltrækning, som et design skaber, er en af de vigtigste faktorer, der påvirker forbrugernes valg af ét produkt frem for et andet. Derfor skaber veludformede produkter en betydelig konkurrencefordel for producenterne. De designintensive erhverv tegner sig for næsten 16 % af BNP og 14 % af alle job i Unionen.
3. Den 28. november 2022 offentliggjorde Kommissionen en lovgivningspakke med henblik på at modernisere EU's 20 år gamle designbeskyttelsessystem. Dette initiativ er et af de vigtigste elementer i Kommissionens handlingsplan for intellektuel ejendomsret fra 2020³.
4. Lovgivningspakken omfatter ovennævnte forslag til direktiv om retlig beskyttelse af mønstre (omarbejdning af direktiv 98/71/EF)⁴ og til en forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 om EF-design⁵. Det foreslåede direktiv er baseret på artikel 114, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), mens den foreslåede forordning er baseret på artikel 118, stk. 1, i TEUF.
5. Den foreslåede revision har til formål at sikre et velfungerende indre marked for design til gavn for væksten i Unionen, idet virksomhedernes konkurrenceevne fremmes og der tages fuldt hensyn til forbrugernes interesser. Den søger at tilskynde til innovation ved at gøre gældende EU-ret om design egnet til den digitale og grønne omstilling og tilsigter at gøre designbeskyttelsessystemet mere tilgængeligt og effektivt, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og individuelle designere.
6. Med tanke herpå strømliner og moderniserer pakken registreringsprocedurerne, og den præciserer genstanden for og definitionerne og omfanget af rettigheder og begrænsninger, navnlig med henblik på yderligere at specificere omfanget af beskyttelsen i det digitale miljø såsom digitale grafiske brugergrænseflader eller ikoner og fjerne tvivl vedrørende designrettigheder i forbindelse med 3D-printning.

³ Dok. 13354/20.

⁴ Dok. 15400/22.

⁵ Dok. 15390/22.

7. I tråd med den vellykkede reform af varemærkesystemet fra 2017 indebærer revisionen også en ny og yderligere materiel og proceduremæssig harmonisering på området for designbeskyttelse på nationalt plan.
8. I forbindelse med en sådan yderligere harmonisering har revisionen navnlig til formål at fuldføre det indre marked for reparationsreservedele ved at indføre en "reparationsklausul" i designdirektivet. For at skabe sammenhæng tilpasser revisionen den reparationsklausul, der allerede var indeholdt i designforordningen fra 2002, til den nye reparationsklausul i det reviderede designdirektiv.
9. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog den 22. marts 2023 en udtalelse om forslagene⁶.
10. I Europa-Parlamentet er arbejdet i Retsudvalget (JURI) godt i gang. Parlamentet forventes at vedtage sin betænkning i begyndelsen af november 2023.

II. ARBEJDET I RÅDETS FORBEREDENDE ORGANER

11. Gruppen vedrørende Intellektuel Ejendomsret påbegyndte gennemgangen af pakken den 19. december 2022 under det tjekkiske formandskab, og dette arbejde er ligeledes blevet prioriteret af det svenske og det spanske formandskab med det mål at nå frem til en generel indstilling på samlingen i Rådet (konkurrenceevne) den 25. september 2023.
12. Gruppen drøftede forslagene på 10 møder, hvorunder tre kompromistekster fra formandskabet om udkastet til forordning og fire kompromistekster fra formandskabet om udkastet til direktiv blev drøftet. Den fælles konsekvensanalyse, der ledsager forslagene, blev gennemgået på to gruppemøder den 19. december 2022 og den 10.-11. januar 2023. Delegationerne hilste generelt de to forslag og deres mål samt metoderne og kriterierne og de foretrukne politiske løsningsmodeller i konsekvensanalysen velkommen.

⁶ Dok. 7835/23.

13. De Faste Repræsentanternes Komité (Coreper) godkendte på sit møde den 6. september 2023 kompromisteksterne til udkastet til direktiv og forordning⁷ og besluttede at fremsende dem til Rådet (konkurrenceevne) til samlingen den 25. september 2023 med henblik på godkendelse af en generel indstilling til disse kompromistekster.
14. Kompromisteksterne, jf. ADD 1 og ADD 2 til denne note, afspejler formandskabets og medlemsstaternes bestræbelser på at finde en passende balance mellem delegationernes forskellige holdninger samtidig med at ovennævnte mål i Kommissionens forslag fastholdes.

III. KOMPROMISPAKKENS VIGTIGSTE ELEMENTER

i) Definition af "design" og "produkt"

15. Den foreslåede modernisering af definitionerne af "design" og "produkt" (i direktivets artikel 2 og forordningens artikel 3), som har til formål at gøre direktivets og forordningens definitioner og anvendelsesområde egnede til den digitale omstilling, blev generelt hilst velkommen. For at fremtidssikre definitionerne yderligere er der imidlertid indført nogle få tilpasninger af terminologien i formandskabets kompromistekster (f.eks. blev "digital" erstattet med "ikkefysisk").

ii) Reparationsklausul

16. Drøftelserne om harmonisering af designbeskyttelsen af reservedele har stået på i mere end 20 år, uden at der er opnået enighed, hvilket betyder, at det lovgivningsmæssige landskab på dette område fortsat er fragmenteret.

⁷ Dok. 12183/23 ADD 1 og ADD 2.

17. Den reparationsklausul, som Kommissionen foreslår indført i designdirektivets artikel 19, vil gøre det muligt for fabrikanterne at fremstille designbeskyttede komponenter af sammensatte produkter, der er nødvendige for at reparere sådanne produkter. Den foreslåede klausul er begrænset til formafhængige "must match"-reservedele fra sammensatte produkter og vil finde anvendelse på alle fremtidige design og fastsætte en overgangsperiode på 10 år for at sikre beskyttelsen af eksisterende designrettigheder.
18. Denne "mellemløsning", der er baseret på mange års omfattende høringer og forberedende arbejde, blev af Kommissionen anset for at være en balance mellem målene om liberalisering af markedet og de involverede forbruger- og erhvervsinteresser. Anvendelsesområdet for reparationsklausulen i forordningens artikel 20a vil med henblik på ensretning mellem direktivet og forordningen blive præciseret og bragt i fuld overensstemmelse med den nye reparationsklausul i direktivet.
19. Efter indgående drøftelser i arbejdsgruppen tager formandskabets kompromistekst Kommissionens oprindelige forslag med, idet mange delegationer mener, at der med denne løsning opnås et passende kompromis mellem de forskellige synspunkter, der er givet udtryk for, både med hensyn til liberaliseringens omfang og overgangsperiodens varighed. Drøftelserne har vist, at dette kompromis skaber en hårfin og skrøbelig balance mellem de involverede interesser, og enhver ændring i den ene eller anden retning ville krydse en rød linje for den ene eller anden gruppe af ligesindede delegationer med mulige konsekvenser for opnåelse af et kvalificeret flertal.

iii) Registreringshindringer

20. Forslaget om at gøre behandlingen af designansøgninger i hele EU betinget af de samme begrænsede registreringshindringer blev hilst velkommen af delegationerne. Når dette er sagt, er disse hindringer blevet justeret en smule for at imødekomme delegationernes anmodninger om, at enhver uretmæssig brug af elementer, der er omfattet af Pariserkonventionens artikel 6b, eller af andre tegn eller emblemer af national interesse eller af elementer, der tilhører kulturarv af national interesse, også kan tages i betragtning i denne forbindelse (direktivets artikel 13 og forordningens artikel 25 og 47).

iv) Administrative ugyldighedsprocedurer

21. I Kommissionens forslag foreslås det også at indføre obligatoriske administrative ugyldighedsprocedurer på designområdet, således som de blev indført for varemærker ved direktiv (EU) 2015/2436. Delegationerne understregede imidlertid, at en forpligtelse til at indføre sådanne obligatoriske procedurer for design ville være uforholdsmæssig og ikke ville kunne begrundes i nuværende behov. De henledte opmærksomheden på det lave antal ugyldighedsprocedurer, navnlig i lyset af den begrænsede gyldighedsperiode for design, og på den omstændighed, at de fleste ugyldighedssager ville være knyttet til spørgsmål om ophavsret eller illoyal konkurrence, som under alle omstændigheder skulle behandles af domstolene.
22. For at give medlemsstaterne den nødvendige fleksibilitet til at tilrettelægge nationale procedurer på den mest effektive måde og ikke give anledning til unødvendige administrative byrder foreslår formandskabets kompromistekst derfor vedrørende direktivets artikel 31, at de administrative ugyldighedsprocedurer indføres som en ikkeobligatorisk bestemmelse (dvs. som en "kan"-bestemmelse).

v) *Gebyrer*

23. I Kommissionens forslag blev det foreslået at strømline de gebyrer, der gælder i henhold til designforordningen (bilag I), og i den forbindelse blev det foreslået at sætte niveauet ned for visse gebyrer og afskaffe kravet om "klasseenhed" for kombinerede ansøgninger for at give flere ansøgere mulighed for at opnå mængderabat.
24. Under drøftelserne om gebyrstrukturen var det meget vigtigt for delegationerne, at der fortsat sikres en velfungerende sameksistens mellem nationale designbeskyttelsessystemer og EU's designbeskyttelsessystemer, og at uhensigtsmæssig konkurrence mellem gebyrerne for designbeskyttelse på EU-plan og på nationalt plan undgås.
25. I den forbindelse understregede delegationerne, at registrering af et nationalt design, der kun har national rækkevidde, fortsat bør være betydeligt billigere end registrering af et EU-design, og at gebyrer på EU-plan ikke bør være sammenlignelige med gebyrer på nationalt plan. Fastsættelse af gebyrer for et EU-design på et niveau, der svarer til gebyrerne for et nationalt design, vil ikke i tilstrækkelig grad afspejle EU-designets større relative værdi og vil bringe den rette balance mellem EU's og de nationale designbeskyttelsessystemer i fare.
26. Desuden var det meget vigtigt for delegationerne, at den finansielle bæredygtighed for Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO) sikres, ikke mindst med henblik på nye opgaver, der tildeles EUIPO. I lyset af den seneste tids høje inflationsniveau understregede delegationerne desuden kraftigt, at der med henblik på fremtidssikring bør udvises særlig forsigtighed ved revisionen af gebyrernes størrelse, og at disse gebyrer ikke bør sættes ned på nuværende tidspunkt.
27. Formandskabets kompromis om gebyrernes størrelse, jf. bilag I til udkastet til forordning, tager alle disse overvejelser i betragtning med henblik på at integrere dem på en afbalanceret måde.

vi) Direktivets gennemførelse

28. For så vidt angår den foreslåede periode på 24 måneder til gennemførelse af direktivets nye bestemmelser i national ret understregede delegationerne generelt behovet for en længere periode. I kompromisteksten er gennemførelsesperioden i direktivets artikel 36 blevet forlænget til 36 måneder.

vii) Andre spørgsmål

29. Andre spørgsmål af mere teknisk art knyttet til følgende punkter:

- Krav til afbildning af et design i ansøgningen og dets forbindelse til ansøgningsdatoen (direktivets artikel 26 og 28, forordningens artikel 36)
- Udsættelse af offentliggørelsen (direktivets artikel 30)
- Princippet om kumulation af design og ophavsretlig beskyttelse (direktivets artikel 23, forordningens artikel 96).

De respektive kompromiser om disse bestemmelser findes i kompromisteksterne i ADD 1 og ADD 2.

IV. KONKLUSION

30. I lyset af ovenstående opfordres Rådet (konkurrenceevne) til på samlingen den 25. september 2023 at nå til enighed om en generel indstilling til teksterne i ADD 1 og ADD 2 til denne note og til at give formandskabet mandat til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet med henblik på at opnå enighed ved førstebehandlingen.
